בה

כל הבא עליהן לעולם ולחומרא, לחומרא מקשינן

הנמצא (בפתיחה הכוללת חלק א' אות ל"ד) כי אחרי דקיימא לן לעולם ולחומרא, לחומרא מקשינן, היינו מספק, וכל סברא לחומרא, אבל עדיין ליבא בין דהוי דמקשינן לחומרא הוי רק מספק.

והגמרא נים תמהו עליו מכמה מקומות ובדלהלן!

(א) הגמ' ביבמות (מ"ו ו') אומר מאי חזיא דמקשינן ערלה לגיורת אשה (דאינה חלבה ולא מתיבמת) נלמד מאברהם אבינו. ואומר שם כל הבא עליהם לעולם לחומרא, לחומרא מקשינן. ואם נמצא בהמשך דלעולם, כלומר דהוי מספק צריך להיות דחלבה ולא מתיבמת הרי חזינן דלחומרא מקשינן הוי מדין ודאי, וכן הוי מאמר קדושין (דף סח ע"ב) עיי"ש.

(ב) וכן פי' הגמרא אות התוס' בכ"מ (ג' ו') דה דאמר, דבקדושין אם סברו דהוי מדין ספק, וכן מקשה בראמון נמצא ספק ממון לעולם, ומתרץ וכל "לאוסר" דאדה היו בתורה לא בגזירה ולא בראמון עיי"ש והיינו משום דאדה אי היו מדין ודאי ולא מדין ספק.

(ג) וכן יש הרבה מתוס' נסתרים (דף מא ב') דבאו קרו לריבוי נשים בגיטין חלק, ואין דהשה הבתולה אשה לגיטין לכל מקומות שבתורה, ולכן סברו הוא וכי לא תיכם עליו חלק, שבעה ימים תיכם עליו מצוה, כל שישנן בקום ובכל מקום ישנן בבית חלק, והנה נשי הוא ולתנה